

2019 YILI CUMHURBAŞKANLIĞI YILLIK PROGRAMI

İKİNCİ BÖLÜM

2.2.2.14. Bilgi ve İletişim Teknolojileri

a) Mevcut Durum

Bilgi ve iletişim teknolojileri (BİT) sektörünün gelişimi, bu sektörün GSYH'ya yapacağı doğrudan katkının yanı sıra, diğer sektörlerin gelişimi için de kritik önemdedir. BİT ürün ve hizmetlerinin diğer sektörlerle nüfuzu; ekonominin geneli ve tüm sektörler için yenilikçiliğin geliştirilmesini ve verimlilik artışı elde edilmesini mümkün kılmaktadır.

Elektronik Haberleşme

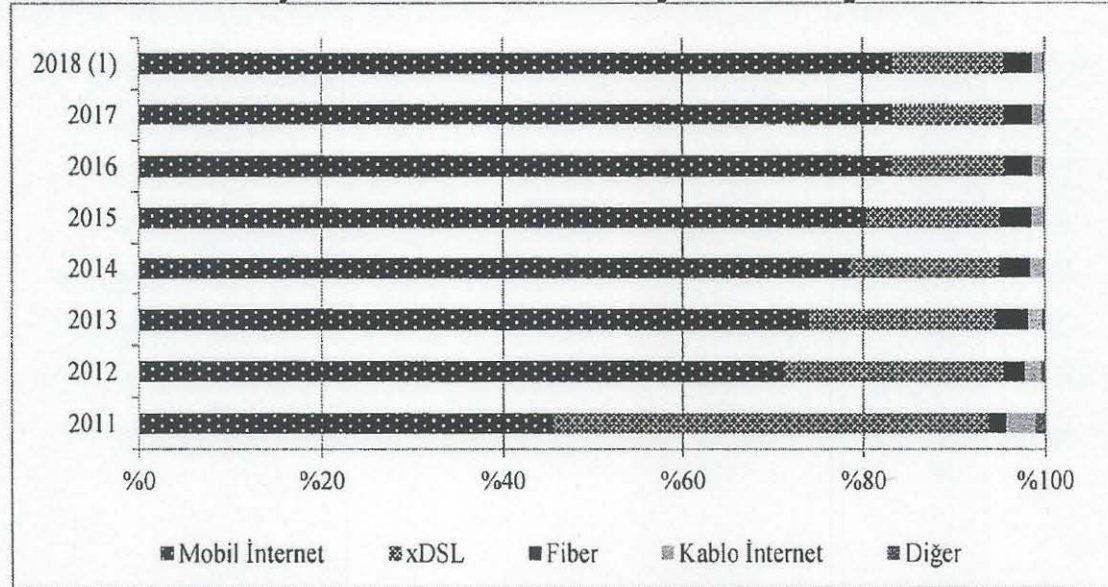
Altyapıya dayalı rekabetin tesisini sağlamak üzere, altyapı işletmeciliği alanında Eylül 2018 itibarıyla 133 alternatif işletmeci yetkilendirilmiştir. Bu işletmeciler kendi altyapılarını kurmak üzere önemli ölçüde yatırım yapmaktadır. Söz konusu işletmecilerin sahip olduğu fiber optik kabloların toplam uzunluğu 2018 yılının ilk yarısının sonunda 69.888 km'ye ulaşmış ve son bir senede yüzde 9,3 artmıştır. Yerleşik işletmecinin fiber optik kablolarının toplam uzunluğu bir yıl içinde yüzde 11,5 artarak 2018 yılı Haziran ayı sonunda 268.180 km'ye ulaşmıştır. Bunun 124.695 km'si omurga, geri kalan kısmı ise erişim amaçlı kullanılmaktadır.

Sabit genişbant erişim pazarında, abone sayısı bazında, DSL hizmeti sunan alternatif internet servis sağlayıcılarının pazar payı Haziran 2017'de yüzde 18,9 iken bu oran 2018 yılı Haziran ayı itibarıyla yüzde 18,3 olarak gerçekleşmiştir. Aynı dönemde kablo internet hizmetinin pazar payı yüzde 7,1'den yüzde 6,8'e düşmüştür. Yerleşik işletmecinin sabit genişbant pazarındaki payı Haziran 2018'de yüzde 62,3 iken, söz konusu oran AB'de Temmuz 2017'da yüzde 40 olmuştur. Türkiye'de sabit genişbant erişim pazarındaki rekabet düzeyi AB ülkeleriyle kıyaslandığında oldukça düşük kalmakta olup bu alandaki düzenlemelerin daha etkin şekilde uygulanması ihtiyacı devam etmektedir.

Haziran 2018 itibarıyla mobil haberleşme hizmetlerini kullanan toplam abone sayısı 79,5 milyondur. 01/04/2016'da sunulmaya başlanan 4.5G hizmeti abone sayısı aynı dönemde 68,1 milyona ulaşmıştır. Geri kalan abonelerden 2,8 milyonu 2G, 8,6 milyonu ise 3G hizmeti almaktadır. Haziran 2017 itibarıyla 55,3 milyon olan toplam mobil genişbant abone sayısı yüzde 6,8'lik artışla Haziran 2018'de 59,1 milyona yükselmiştir.

Toplam genişbant abone sayısı, bir yılda yüzde 8,1 artış göstererek Haziran 2018'de 71,8 milyona ulaşmıştır. Bu artışın ana kaynağı mobil genişbant olup önümüzdeki dönemde bu teknolojinin genişbant pazarındaki payının daha da yükselmesi beklenmektedir. 2018 yılı Haziran ayı itibarıyla genişbant abone yoğunluğu Türkiye için yüzde 89 iken bu oran AB ülkelerinde 2017 yılı Temmuz ayı için yüzde 123,9, OECD ülkelerinde 2017 yılı Aralık ayı için yüzde 132,8'dir. 21/12/2017 tarihinde yürürlüğe giren 2017-2020 Ulusal Genişbant Stratejisi ve Eylem Planında başta fiber genişbant altyapısı olmak üzere sabit ve mobil genişbant altyapısı yaygınlığının ve abone yoğunluğunun artırılmasına yönelik eylemlere yer verilmiştir. 21/02/2018 tarihli ve 30339 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Elektrik İç Tesisleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile zorunlu hâle getirilen Bina İçi Elektronik Haberleşme Teknik Şartnamesi kapsamında yeni yapılan binalarda bina içi ile binadan işletmeci altyapısına kadar olan elektronik haberleşme teçhizatının yüklenici tarafından tesis usulleri belirlenmiştir. 5G ve Ötesi çalışmalarını koordine etmek amacıyla kurulan 5GTR Forumu çalışmalarında öncelikler ve yol haritalarını içeren beyaz kitap yayımlanmış, BTK, üniversiteler ve işletmecilerin işbirliği ile 5G Vadisi Açık Test Sahası Projesine 2018 yılında başlanmıştır. Bu eylemlerle Türkiye'deki genişbant abone yoğunluğunun daha da artması ve AB ortalamasına yaklaşması beklenmektedir.

GRAFİK II: 3- Genişbant Abonelerinin Teknoloji Bazında Dağılımı

Kaynak: Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu
(1) 2018 yılı Haziran ayı verisidir.

Genişbant hizmetlerinin kullanımındaki artışa paralel olarak çeşitli işletmeciler tarafından hem sabit hem de mobil genişbant bağlantılar üzerinden sunulan telefon, video yayını, veri iletişimi vb. hizmetleri kullananların sayısının arttığı gözlenmektedir. Haziran 2017'de 980.945 olan IPTV (internet üzerinden televizyon yayını) hizmeti abone sayısı, Haziran 2018'de yüzde 25'lik bir artış göstererek 1.226.860'a ulaşmıştır. Yakınsama sürecinin önümüzdeki dönemde daha da hızlanması beklenmektedir.

Türkiye'nin küresel uydu haberleşme pazarındaki ağırlığını artırma politikasına paralel olarak, hem televizyon yayıncılığı hem de veri iletişimi için kullanılmak üzere TÜRKSAT 5A ve TÜRKSAT 5B uydularının 2020 ve 2021 yıllarında hizmete girmesi ve yerli uydu üretimine yönelik çalışmalar kapsamında Uydu Sistemleri Entegrasyon ve Test Merkezinde üretilen Türkiye'nin ilk yerli uydusu TÜRKSAT 6A'nın 2020 yılında uzaya fırlatılmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir.

Türk Telekomünikasyon A.Ş.'nin yüzde 55 hissesini 2005 yılında özelleştirme kapsamında devralan Ojer Telekomünikasyon A.Ş.'nin (OTAŞ) çeşitli bankalardan kullandığı kredilerin geri ödenememesi nedeniyle, bahse konu şirket hisseleri 2018 yılı Ağustos ayında, Hazine ve Maliye Bakanlığının da uygun görüşüyle, OTAŞ'a kredi veren bankaların kontrolündeki ortak girişim şirketi SPV tarafından devralınmıştır.

Bilgi Teknolojileri

Eylül 2018 itibarıyla Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde yer alan 5.068 firmanın yüzde 47,06'sı BİT alanında faaliyet göstermektedir. Aynı dönem itibarıyla, kurulmuş olan 987 araştırma merkezinin 177'si BİT alanında Ar-Ge çalışmaları yürütmektedir.

7033 sayılı Sanayinin Geliştirilmesi ve Üretimin Desteklenmesi Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 74'üncü maddesiyle yerli yazılım ürünü teklif eden istekliler lehine yüzde 15 oranında fiyat avantajı sağlanması zorunluluğu getirilmiştir.

2015/8 ve 2015/9 sayılı Para-Kredi ve Koordinasyon Kurulu Kararları kapsamında Ticaret Bakanlığı tarafından yerli firmaların uluslararası tanıtımına ve markalaşmasına yönelik faaliyetler sürdürülmekte, programlara yönelik tanıtım faaliyetleri düzenlenmektedir. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nin Ticaret Bakanlığı tarafından desteklenen Soft_Away Projesi kapsamında yazılım sektörünün küreselleşmesi ve ihracat kapasitesinin artırılması hedefi doğrultusunda proje başvurusu kabul edilen firmaların yurt dışı pazarlarda daha etkin olabilmesine yönelik ihtiyaç analizi çalışmaları başlamıştır.

24/03/2018 tarihli ve 30370 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2018/3 numaralı tebliğ ile Hizmet İhracatçıları Birliği kurulmuştur. Birliğin altında yer alan 10 alt sektör içerisinde yazılım ve bilişim hizmetleri de yer almaktadır.

Siber güvenlik sektörü, hem ekonomik boyutu hem de ulusal güvenlikle yakın ilişkisi nedeniyle kritik öneme sahiptir. Siber güvenlik alanında ulusal ölçekte yürütülen faaliyetler Siber Güvenlik Kurulu tarafından onaylanarak hayata geçirilen 2016-2019 Ulusal Siber Güvenlik Stratejisi ve Eylem Planı kapsamında, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı koordinasyonunda sürdürülmektedir. İlave olarak, siber güvenlik sektörünün gelişmesini ve bütünleşmesini temin etmek amacıyla TÜBİTAK Siber Güvenlik Enstitüsü ve Savunma Sanayi Başkanlığı işbirliği ile geniş katılımlı bir sektör ekosistemi oluşturulmasına yönelik çalışmalar başlatılmıştır. Bu çalışmalarla, siber güvenlik alanındaki münferit Ar-Ge faaliyetleri ve girişimlerin bütünleşik bir yapıda, işbirliğine dayalı olarak geliştirilmesi ve desteklenmesi amaçlanmaktadır.

Ulusal İstihdam Stratejisi (2014-2023) ve Eylem Planları (2017-2019) kapsamında Türkiye İş Kurumu tarafından 2017 yılında gerçekleştirilen İşgücü Piyasası Araştırması ile

bilgi ve iletişim teknolojileri sektöründeki mevcut istihdam, işgücü ihtiyacı, temininde güçlük çekilen meslekler ve işverenlerin gelecek dönem istihdam beklentilerine ilişkin veriler ortaya konmuştur. Ayrıca, TÜİK tarafından yapılan yıllık İşgücü İstatistikleri Araştırması sonuçlarına göre bilgi ve iletişim teknolojileri sektöründeki istihdam rakamı 2016 yılındaki 248 bin kişiden 2017 yılında 258 bin kişiye yükselmiştir.

Türkiye İş Kurumu tarafından 2017 yılı içinde bilgi ve iletişim teknolojileri alanında sektörlerle göre düzenlenen meslek eğitim kursları ve işbaşı eğitim programlarına sırasıyla 6.454 ve 8.336 kişi katılmıştır. Bu alanda katılım gösteren kişilerin tüm sektörlerdeki toplam katılımcı içindeki oranları ise sırasıyla yüzde 5,5 ve 2,8'dir.

2018 yılı Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması sonuçlarına göre 16-74 yaş grubundaki bireyler arasında internet kullananların oranı yüzde 72,9'a ulaşırken, bu oran kadınlarda yüzde 65,5, erkeklerde ise yüzde 80,4 olarak gerçekleşmiştir. İnternete erişim imkânı olan hanelerin oranı 2017'de yüzde 80,7 iken 2018'de yüzde 83,8'e çıkarak önceki yıllarda görülen artışını sürdürmüştür. Bu artışta bir önceki yıl yüzde 72,4 olan mobil genişbant bağlantı sahipliğinin yüzde 79,4'e çıkması etkili olmuştur. İnternet kullanan bireylerin internet kullanım amaçlarında ise sosyal medya kullanımı yüzde 84,1 ile ilk sırada yer alırken onu yüzde 78,1 ile paylaşım sitelerinden video izleme ve yüzde 69,5 ile de internet üzerinden görüntülü görüşme izlemektedir. İnternetin daha nitelikli kullanımına yönelik çalışmalar yürütülmesi ihtiyacı önemini korumaktadır.

2018 yılı Girişimlerde Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması sonuçlarına göre 10 ve üzeri çalışanı sahip girişimler içinde bilgisayar kullanılan ve internet erişimine sahip olan girişimlerin oranı, sırasıyla yüzde 97 ve yüzde 95,3 olarak gerçekleşmiştir. İnternet sayfasına sahip girişimlerin oranı, girişimlerin çevrimiçi pazaryerlerini giderek daha fazla tercih etmeleri nedeniyle, bir önceki yıla göre yaklaşık yüzde 10 düşerek 2018 yılında yüzde 66,1 olmuştur. 2017 yılında girişimlerin yüzde 10,8'i bilişim uzmanı istihdam ederken, bu oran 2018 yılında yüzde 11,6 olarak gerçekleşmiştir.

6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu kapsamında ikincil düzenlemelerin ve kurumsal yapılanmanın tamamlanmasına yönelik çalışmalar sürdürülmektedir. Bu kapsamda hazırlanan Kişisel Verilerin Silinmesi, Yok Edilmesi veya Anonim Hale Getirilmesi Hakkında Yönetmelik, Veri Sorumluları Sicili Hakkında Yönetmelik, Kişisel Verileri Koruma Kurulu Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik, Kişisel Verileri Koruma Kurumu Personeli Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliği, Kişisel Verileri Koruma Kurumu Teşkilat Yönetmeliği ile Kişisel Verileri Koruma Uzmanlığı Yönetmeliği yayımlanmıştır.

TABLO II: 40- Bilgi ve İletişim Teknolojileri Sektörüne İlişkin Temel Göstergeler

	2016	2017	2018 (1)	2019 (1)
Sabit Telefon Abone Sayısı (Bin)	11 078	11 308	11 600	11 900
Sabit Telefon Abone Yoğunluğu (Yüzde)	13,9	14,2	14,2	14,2
Mobil Telefon Abone Sayısı (Bin)	75 062	77 800	81 000	83 000
Mobil Telefon Abone Yoğunluğu (Yüzde)	94,3	96,4	99	101
Genişbant Abone Sayısı (Bin)	62 280	68 870	74 000	78 000
Genişbant Abone Yoğunluğu (Yüzde)	78	84,6	90	93
Kablo TV Abone Sayısı (Bin)	1 188	1 214	1 250	1 350
Bilgisayar Kullanan Bireylerin Oranı (Yüzde) (2)	54,9	56,6	59,6	62
İnternet Kullanan Bireylerin Oranı (Yüzde) (2)	61,2	66,8	72,9	76
İnternet Erişimine Sahip Hane Oranı (Yüzde) (3)	76,3	80,7	83,8	86
Bilgisayar Kullanılan Girişimlerin Oranı (Yüzde) (4)	95,9	97,2	97	97
İnternet Erişimine Sahip Girişimlerin Oranı (Yüzde) (4)	93,7	95,9	95,3	95
BİT Pazar Büyüklüğü (Milyar ABD Doları)	24,8	23,8	24,3	23,1
- Telekomünikasyon	15,0	14,1	14,2	13
- Bilgi Teknolojileri	9,8	9,7	10,1	10,1
e-Ticaret İşlem Hacmi (Milyar TL) (5)	68,3	99	125	160
İnternette Alışveriş Yapanların Oranı (Yüzde) (6)	20,9	24,9	29,3	34

Kaynak: BTK, TÜİK, Strateji ve Bütçe Başkanlığı, IDC, Bankalararası Kart Merkezi

(1) Gerçekleşme tahminidir.

(2) 16-74 yaş arası nüfus bazında olup 2018 yılı gerçekleşmesidir.

(3) 2018 yılı gerçekleşmesidir.

(4) Seçilmiş sektörlerde 10 ve üzeri çalışanı olan girişimler bazında olup 2018 yılı gerçekleşmesidir.

(5) İnternet üzerinden gerçekleşen kartlı işlemler tutarındır.

(6) Tüm bireyler içerisinde kişisel kullanım amacıyla internet üzerinden mal veya hizmet siparişi verme ya da satın alma oranını ifade etmektedir.

2017 yılı itibarıyla BİT pazarının yüzde 60'ı elektronik haberleşme sektöründen, yüzde 40'ı ise bilgi teknolojileri (BT) sektöründen oluşmaktadır. Donanım, paket yazılım ve hizmetler alt kırımlarından oluşan bilgi teknolojileri pazarı içerisinde en büyük payı 7,47 milyar ABD doları büyüklüğüne sahip donanım pazarı alırken, yazılım pazarının büyüklüğü 932 milyon ABD doları, hizmetler pazarının büyüklüğü ise 1,28 milyar ABD doları seviyesindedir. Türkiye BT sektörünün büyüklüğü 2017 yılı sonu itibarıyla 9,7 milyar ABD dolarıdır. BT Sektörü ihracatı son yıllardaki hızlı artışını sürdürerek 2017 yılında 1,1 milyar doları aşmıştır.

Ülkemizde yazılım ve bilgi teknolojileri hizmetleri harcamalarının bilgi teknolojileri pazarı içerisinde aldığı yaklaşık yüzde 23'lük pay, yüzde 58'lik 2017 yılı dünya ortalamasına göre oldukça düşüktür. Ayrıca, 2017 yılı itibarıyla ülkemizdeki yazılım ve hizmetler pazarı, küresel yazılım ve hizmetler pazarının yalnızca yüzde 1,5'ini oluşturmaktadır. BİT pazarı belirli bir büyüme trendi sergilemesine rağmen, sektörün ekonomiye sağladığı katkı istenilen düzeyde değildir.

Yayıncılık

6112 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun çerçevesinde, iptal edilen karasal sayısal televizyon yayın lisansı sıralama ihalelerinin yenilenmesine yönelik çalışmalar RTÜK tarafından sürdürülmektedir. Aynı kanunla, yayın hizmetlerinin internet ortamından sunulmasına ilişkin ek düzenlemeler yapılmış ve radyo, televizyon ve isteğe bağlı yayın hizmetlerini sadece internet ortamından sunmak isteyen medya hizmet sağlayıcılarına yayın lisansı, bu yayınları internet ortamından iletmek isteyen platform işletmecilerine de yayın iletim yetkisi alma zorunluluğu getirilmiştir.

Basın Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü, 14 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Cumhurbaşkanlığına bağlı İletişim Başkanlığı olarak yeniden yapılandırılmıştır.

TRT Genel Müdürlüğü, İletişim Başkanlığı ile ilişkili bir kurum olarak yapılandırılmış, Kuruma 703 sayılı KHK ile faaliyet konularında özel hukuk hükümlerine tabi şirket kurma ve şirketlere ortak olma yetkisi tanınmıştır.

b) Amaç ve Hedefler

Ülkemizin bilgi toplumuna dönüşümünü hızlandırmak üzere bilgi ve iletişim teknolojilerinin yaygın ve etkin kullanılması, bilgi tabanlı ekonomiye dönüşüm ve nitelikli istihdamı geliştirmek amacıyla bilgi ve iletişim teknolojilerinden etkili bir araç olarak faydalanılması ve bu teknolojilerin üretiminde yerli katma değerin artırılması temel amaçtır.

Elektronik haberleşme sektörünün hizmet yeteneği ve rekabetçiliği küresel düzeyde geliştirilecektir. Kullanıcılara yüksek hızda genişbant erişim hizmeti sunulmasına imkân veren fiber optik altyapıların yaygınlaştırılmasına yönelik tedbirler hayata geçirilecektir.

BİT sektöründe yerli katma değer kamu alımları vasıtasıyla artırılacak, sektörün kamuya yaptığı projeleri referans olarak kullanarak dış pazarlara açılması desteklenecektir.

BİT yatırımlarında ve sektörel teşviklerde etkinlik öne çıkarılacaktır.

Sayısal içeriğin gelişmesi ve ticarileşmesi amacıyla, başta oyun olmak üzere mobil uygulama, yazılım ve bilgi teknolojileri hizmetlerinin desteklenmesine yönelik çalışmalar yürütülecektir.

Yüksek katma değerli internet girişimleri ile yazılım firmalarının ortaya çıkması ve gelişimi desteklenecektir.

e-Ticaret vasıtasıyla ihracatın artırılmasına yönelik teşvik ve düzenlemelere ilişkin çalışmalar yürütülecektir.

Kişisel verilerin korunması ve ulusal bilgi güvenliği alanlarında hukuki altyapının ve kurumsal yapılanmanın tamamlanmasına yönelik çalışmalar sürdürülecektir.

Yayıncılık sektörünün altyapı ve hizmetleri çeşitlendirilecek ve sayısal dönüşümü tamamlanacaktır.

c) Politika ve Tedbirler

Politika/Tedbir	Sorumlu/ İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	Süre	Yapılacak İşlem ve Açıklama
İletişim teknolojileri altyapısı, uygun kalite ve fiyatlarla hizmet sunumuna imkân verecek şekilde geliştirilecek; başta fiber altyapı olmak üzere, yüksek hızlı internet erişim imkânı sunan sabit ve mobil yeni nesil erişim şebekelerinin yaygınlaştırılması sağlanacaktır. (Kalkınma Planı p.726)			
Tedbir 298. Ulusal Genişbant Stratejisi ve Eylem Planında (2017-2020) 2019 yılı için belirlenen eylemler uygulamaya geçirilecektir.	Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı (S), Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Strateji ve Bütçe Başkanlığı, BTK, Rekabet Kurumu, İlgili STK'lar	Aralık Sonu	Ulusal Genişbant Stratejisi ve Eylem Planı (2017-2020) kapsamında 2019 yılı için belirlenen eylemler uygulamaya geçirilecektir.

Tedbir 299. 5G ve Ötesi mobil haberleşme hizmetleri alanında uluslararası platformlara katılım sağlanacak, Ar-Ge çalışmaları, patent geliştirilmesi ve standartların belirlenmesi süreçlerine destek verilecektir.	Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı (S), Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı, BTK, TSE, TÜBİTAK, YÖK, İlgili STK'lar	Aralık Sonu	5G ve Ötesi teknolojileri konusunda belirlenen yol haritaları uygulanacaktır. AB, ABD ve Uzak Doğu ülkeleri başta olmak üzere Ar-Ge çalışmaları yakından izlenecektir. 5G alanında yerli patentler ile yerli ürünlerin artırılması için gerekli destekler verilecektir. 5G ve Ötesine ilişkin standartların ve frekansların belirleneceği süreç yakından takip edilerek uluslararası çalışmalara etkin katılım sağlanacaktır.
Tedbir 300. Elektronik Haberleşme Altyapı Bilgi Sistemi (EHABS) kurulacaktır.	Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı (S), BTK, İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşları, Yerel Yönetimler	Aralık Sonu	Elektronik haberleşme altyapı bilgilerinin tek merkezde toplanması, bu bilgilerin Coğrafi Bilgi Sistemi (CBS) tabanlı bir haritada gösterilmesinin yanı sıra, geçiş hakkı ve tesis paylaşımına ilişkin süreçlerin etkin ve hızlı bir şekilde işletilmesi, bu kapsamda genişbant erişim ve fiber altyapının yaygınlaşması ve işletmecilerin sektördeki faaliyetlerinin kolaylıkla takip edilmesi amacıyla EHABS projesi uygulamaya alınacaktır. Bu kapsamda EHABS usul esasları çerçevesinde işletmeciler tarafından elektronik haberleşme altyapı bilgilerinin EHABS'a girilmesi 2019 yılı içerisinde sağlanacaktır.
Tedbir 301. Mobil haberleşme altyapısı olmayan yerleşim yerleri için kurulumlar tamamlanacaktır.	Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı (S), BTK	Aralık Sonu	Daha önce GSM altyapısı kurulan 1.799 yerleşim yerine ve mobil haberleşme altyapısı olmayan ilave 1.472 yerleşim yerine GSM ve 4.5G hizmeti götürülerek mobil genişbant haberleşme kapsama alanı genişletilecektir.
Tedbir 302. İnternet Değişim Noktalarının kurulmasına ilişkin mevzuat çalışmaları tamamlanacaktır.	Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı (S), BTK, TÜBİTAK, Telekom Altyapı İşletmecileri, İnternet Servis Sağlayıcıları	Aralık Sonu	Kaynağı ve hedefi yurtiçi olan internet verisinin yurt dışına çıkmadan değişimini sağlamak amacıyla İnternet Değişim Noktalarının kurulmasına yönelik usul ve esaslar oluşturulacaktır.
Bilgi ve iletişim teknolojilerine yönelik Ar-Ge, yenilik ve ihracat teşviklerinin, belirlenecek öncelikli alanlarda, odaklı ve etkileri ölçülebilir bir yapıda uygulanması sağlanacaktır. (Kalkınma Planı p.729)			
Tedbir 303. Bilgi ve iletişim teknolojileri yatırımlarında ve sektörel teşviklerde etkinlik artırılacaktır.	Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı (S) Ticaret Bakanlığı	Aralık Sonu	Bilgi ve iletişim teknolojileri firmalarının yararlandığı teşvik ve desteklerin sonuçlarının izlenebilir olması ve aralarındaki eşgüdümün sağlanması amacıyla bu sektöre verilen teşvik ve destekler gözden geçirilecek ve gerekli değişiklikler yapılacaktır. Verilen teşvik ve destekler, performans kriterleriyle ilişkilendirilecektir.

Yüksek katma değerli internet girişimlerinin ortaya çıkması ve gelişimi desteklenecektir. (Kalkınma Planı p.735)			
Tedbir 304. e-İhracat Stratejisi ve Eylem Planının (2018-2020) uygulanmasına devam edilecektir.	Ticaret Bakanlığı (S), İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşları, İlgili STK'lar	Aralık Sonu	e-İhracat Stratejisi ve Eylem Planı (2018-2020) kapsamında eylemlerin hayata geçirilmesine yönelik uygulama adımlarının 2019 yılına ilişkin bölümü tamamlanacaktır.
Sayısal içeriğin geliştirilmesi ve ticarileştirilmesi amacıyla başta oyun olmak üzere mobil uygulama, yazılım ve bilgi teknolojileri hizmetleri desteklenecektir. (Kalkınma Planı p. 737)			
Tedbir 305. Yazılım, oyun ve mobil uygulama alanlarında faaliyet gösteren bilişim şirketlerinin tanıtım, danışmanlık, marka tescil, uluslararası belgelendirme faaliyetleri desteklenecektir.	Ticaret Bakanlığı (S), İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşları, İlgili STK'lar	Aralık Sonu	Bilgi teknolojileri firmaları, teknoparklar ve sektör STK'larının yurt dışında yürütmekte oldukları tanıtım ve akreditasyon faaliyetlerinin bir strateji doğrultusunda desteklenmesi ve bilgilendirme toplantıları vasıtasıyla bu faaliyetlerin sayısının artırılması sağlanacaktır.
Kişisel verilerin korunması ve ulusal bilgi güvenliği alanlarında hukuki altyapı tamamlanacaktır. (Kalkınma Planı p.738)			
Tedbir 306. Siber güvenliğe ilişkin mevzuat düzenlemeleri tamamlanacaktır.	Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı (S), Adalet Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Milli Savunma Bakanlığı, Strateji ve Bütçe Başkanlığı, BTK, TÜBİTAK, İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşları	Aralık Sonu	Ulusal siber güvenliğin sağlanmasına ilişkin olarak ülkemizin mevcut mevzuatı gözden geçirilerek Türkiye için ihtiyaç duyulan hususlara ilişkin mevzuat düzenlemeleri hayata geçirilecektir.
Tedbir 307. Siber suçlarla mücadele kapasitesi geliştirilecek ve uluslararası alanda etkinlik artırılabilecektir.	İçişleri Bakanlığı (S), Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı, TÜBİTAK, İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşları	Aralık Sonu	Siber suçlarla daha etkin mücadele edebilmek, ulusal ve uluslararası operasyonlarda koordinasyon sağlamak ve siber suç soruşturma kapasitesini artırmak amacıyla gerekli yazılım ve donanım temin edilecek, işbirliği toplantıları gerçekleştirilecek, uluslararası seminer, sempozyum ve fuarlara katılım sağlanacak, suç farkındalık seminerleri düzenlenecek ve merkezi bir veri tabanı oluşturulacaktır. Ayrıca, siber suçlarla mücadelede etkinliğin bir parçası olarak Ar-Ge faaliyetleri için analitik ve stratejik değerlendirmelere esas olacak risk ve tehdit analizleri yapılacaktır.
Karasal vericiler üzerinden sayısal yayıncılığa geçiş süreci tamamlanacaktır. Analog yayınların sonlandırılmasıyla boşaltılacak olan frekans bandı etkin bir biçimde değerlendirilecektir. (Kalkınma Planı p.739)			
Tedbir 308. Karasal sayısal yayıncılığa geçiş süreci tamamlanacaktır.	Kültür ve Turizm Bakanlığı (S), Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, Strateji ve Bütçe Başkanlığı, RTÜK, BTK, TRT	Aralık Sonu	Karasal ortamdan sayısal televizyon sıralama ihalesi yapılarak, kuruluşlara yayın lisansları verilecek ve sayısal televizyon (DVB-T2) yayıncılığına geçiş gerçekleştirilecektir. Karasal ortamdan FM radyo frekans sıralama ihalesi yapılarak kuruluşlara yayın lisansları verilecektir.